

Etikai Kódex

a Pécsi Tudományegyetem Bölcsészettudományi Kar polgárai számára

I. Preambulum

A Pécsi Tudományegyetem Bölcsészettudományi Kara az európai hagyományokra épülő minőségi felsőoktatás és kutatás céljainak megvalósítását szolgálja.

A magas színvonalú és harmonikus munkavégzés érdekében — a jogszabályi előírások mellett — a Kar meghatározza a polgáiraival szemben elvárható etikai követelményeket, erkölcsi normákat, s ezzel hozzájárul a Kar polgárai közötti kapcsolatok megerősítéséhez és javításához, a közös célok megvalósításához, a Kar hagyományai és jó hírneve, szakmai és intézményi integritása érdekében.

E célok megvalósításához a Pécsi Tudományegyetem Bölcsészettudományi Kara elvárja valamennyi polgárától, hogy minden oktatási, kutatási, kulturális és közéleti tevékenységében szem előtt tartja a másik ember tiszteletének elvét. A Karon tanulmányaikat folytató hallgatók, oktatók, kutatók és bármilyen más munkakörben dolgozók is eleget tesznek a legmagasabb színvonalú szakmai munka követelményének.

II. A Kódex hatálya

1. A Kar Etikai Kódexe a Kar minden polgárára vonatkozik. A Kar oktatóinak, kutatóinak, nem oktató-kutató munkatársainak és hallgatóinak közös vállalása, hogy magatartása és cselekedete minden esetben megfelel a Kar Küldetésnyilatkozatának és az alábbiakban meghatározott értékeknek. A Kar polgáira a kódexben meghatározott elvárások a Karon kívüli tevékenységeikre is kiterjednek, amennyiben ezek kihatnak a Kar társadalmi megítélésére és jó hírére.

2. A Kódex követelményeinek hatálya alá tartoznak azon személyek is, akik időszakosan és/vagy óraadóként, vagy pályázat alapján tevékenykednek a Karon.

III. Általános etikai követelmények

1. A Kar elkötelezett az emberi méltóság tisztelete, az egyenlő bánásmód követelményének betartása, a hátrányos megkülönböztetés, a rasszista megnyilvánulások tilalma és a véleménynyilvánítás, a tanulás, az oktatás, a kutatás szabadsága iránt.

2. A Kar tiltja a katedra nyilvánosságának, a kari infrastruktúra használatának pártpolitikai célokra, politikai-vallási meggyőző tevékenységre való igénybe vételét.

IV. Oktatásetikai követelmények

3. A Kar elvárja a Kar minden polgárától az intézményéhez való lojalitást, az oktató és a nem oktató kollégák közötti kapcsolataikban az emberi méltóság tiszteletben tartását. A Kar elutasítja a hallgatókat sértő magatartásformákat és ügyel a vizsgák tisztaságára.

V. Tudományetikai követelmények

1. A Kar elvárja a közös tudományos munka, kutatás esetén az egyéni teljesítmények világos megjelenítését; ugyanennek érvényesítését a hallgatói, illetve doktorandusz közreműködéssel folyó közös kutatásban. A Karon, a Kar eszközeivel, illetve forrásaival elért kutatási eredmények publikálásakor a Kar nevének feltüntetését. A közlemények, pályázatok bírálata esetén a bíráló betartja az összeférhetlenségi és titoktartási követelményeket.

2. A Kar határozottan tiltja mások tudományos eredményeinek, szövegeinek átvételét és sajátként való feltüntetését.

3. A Kar határozottan tiltja a vezetői beosztással, vezetői testületi tagsággal való visszaélést és bármilyen személyes vagy szervezeti előnyszerzést.

4. A Kar elvárja a döntésekben az összeférhetlenség szabályának figyelembe vételét, különös tekintettel a (párt) politikai tevékenységre, rokoni és gazdasági kapcsolatokra. A beosztott munkatársakkal szemben világos követelményeket és elvárásokat fogalmaz meg, munkájukat következetesen és pártatlanul értékeli. A szervezeti egységekben a beosztott munkatársak szakmai tevékenységét, tudományos előmenetelét, képzését, továbbképzését támogatja. A Kar elvárja a kari érdekek érvényesítésében való elkötelezettséget.

VI. Az oktatási feladatokat végzőkkel szembeni általános etikai elvárások

1. Az oktatási és tanári feladatokat ellátó közalkalmazottak és a megbízott óraadók (a továbbiakban: oktató) feladataikat a tudományuk iránt elkötelezetten és a szervezeti szabályoknak megfelelően végzik. Az oktatók mindent elkövetnek annak érdekében, hogy a hallgatóik elsajátítsák a tantárgyak körébe tartozó korszerű kompetenciákat.

2. Az oktató figyelemmel kíséri az általa művelt diszciplína fejlődését és hozzájárul a kompetenciák követelményeinek sikeres gyakorlataához.

3. Mivel az oktató tevékenységének fő célja a hallgatók szakmai és emberi fejlődésének maximális segítése, az oktató erkölcsi kötelessége biztosítani a hallgató számára a hatékony és színvonalas tanulás feltételeit. Az oktató tevékenységével elősegíti a hallgatók szakmai és emberi fejlődését is. Ennek érdekében fellép az oktatást, tanulást megzavaró viselkedéssel és jelenségekkel szemben.

4. Az oktatók a döntéseiket tárgyilagosan hozzák meg. Kerülik (pl. felvételinél, a vizsgákon) a személyes ismeretségből eredő előnyös vagy hátrányos elbírálást, valamint a nemi, etnikai, vallási, politikai és egyéb szempontú megkülönböztetést.

5. Az oktatók nyitottan, támogatásra, segítségre készen fogadják a szakmai vagy egyéb, az oktatással kapcsolatos kérdésekkel hozzájuk forduló hallgatókat. Minden oktató fogadóórát jelöl meg és azt a hallgatókkal a félév megkezdésekor közli.

6. Az oktatók kizárólag a tanulmányi, illetve egyetemi ügyekkel kapcsolatban adnak iránymutatást a hallgatóknak.

7. Az oktatók nem élnek vissza az oktató-hallgató közötti függőségi viszonyal.

8. Az oktatók az oktatási félévek kezdetekor nevük alatt meghirdetett órákat maguk kötelesek megtartani és – indokolt esetektől eltekintve – nem küldhetnek mást maguk helyett. Indokolt esetben óracserét a tanszék/intézetvezető engedélyez.

9. Az oktatók a tanórákat a megadott helyen és időpontban pontosan, felkészülten tartják meg. Az esetleges változásokról a hallgatókat megfelelő módon és időben tájékoztatják.

10. Az oktatók a hallgatók számára feldolgozható, elsajátítható módon tartják az előadásokat, gyakorlatokat.

11. Az oktató mindenkor a hallgatók számára elérhető szakmai anyagot jelöl meg és tájékoztatja őket a kötelező és ajánlott irodalmakról.

12. Az oktató a hallgatói munka érdemi közreműködésével született publikációkat csak a hallgatóval együtt (a hallgatót szerzőtársként megjelölve) közölhet.

13. Az oktató a számonkérés során biztosítja a fogyatékkal élő hallgatóknak az őket megillető kedvezményeket.

VII. A tanulmányok értékelésével, számonkérésével kapcsolatos etikai elvárások

1. Az oktató:

- világosan tájékoztatja a hallgatót a szakmai, oktatói elvárásairól,
- felkészíti a hallgatókat a vizsgákra/számonkérésekre,
- ismerteti a hallgatókkal a teljesítmény típusát és követelményeit,
- tájékoztatja a hallgatót a vizsgák feltételeiről, idejéről, helyéről,
- a fenti követelményeket egységesen és következetesen alkalmazza,
- a tételsorokat a Kar elektronikus felületein keresztül (honlap, hallgatói elektronikus nyilvántartó rendszer megismerteti és vizsgán ezt változatlanul alkalmazza,
- gondoskodik arról, hogy a hallgatók a vizsgakérdéseket a számonkérés időpontja előtt jogosulatlanul ne szerezzék meg,
- a számonkérési követelményszintet úgy szabja meg, hogy a kurzus elvégzése után teljesíthető legyen a hallgatók számára,
- az oktató megfelelő számú, egyenletes elosztású vizsgáztatási/számonkérési alkalmakat biztosít a hallgatók részére,
- a vizsga/számonkérési alkalmakat munkanapokon 7-18 óra között jelöli meg, melyeket a hallgatókkal időben közöl,
- a levelező, esti és távoktatási munkarendű képzésekben a fenti szabályoktól eltérhet,
- a szóbeli vizsganapokon a pontos időpont megjelölésével törekszik elkerülni a hosszú várakozást,
- a szóbeli vizsgákat úgy szervezi meg, hogy elkerülje a négy szemközti helyzetet,
- a számonkérés megkezdése előtt ellenőrzi a hallgató személyazonosságát,
- figyelmezteti a hallgatókat a számonkérés során meg nem engedett eszközök és módszerek alkalmazásának következményeire,
- a meg nem engedett eszközök használatának megakadályozásával védi a korrekt magatartást tanúsító hallgatók érdekeit,
- az otthoni feladatok ellenőrzésekor meggyőződik az önálló hallgatói munkáról,
- a hallgatók írásbeli munkáit a beadástól számított két héten belül értékeli és tájékoztatja az eredményről,
- a hallgató teljesítményét nyilvános és egységes szempontok alapján, elfogulatlanul értékeli,

- a teljes mértékben vagy részben sikertelen vizsga esetén -- a hallgató kérésére - tudomására hozza az értékelés indokait,
- betartja a hallgatók adatainak kezelésére vonatkozó szabályokat,
- a szóbeli vizsgák méltóságát a ruházatában, megjelenésében is kifejezi.

VIII. Az oktatást segítő feladatokat végzőkkel szembeni általános etikai elvárások

1. Az adminisztrációt végző közalkalmazottak pontosan és lelkiismeretesen végzik munkájukat. Mind az oktatóknak, mind a hallgatóknak segítségére vannak, napra kész információk birtokában tájékoztatják a hozzájuk fordulókat.

2. Az adminisztrációt végző közalkalmazottaknak a munkájuk magas színvonala érdekében alkalmazzák a rendelkezésre álló informatikai és irodai infrastruktúrát.

3. Az adminisztrációt végző közalkalmazottak fellépnek minden, az oktatási-tanulási környezetet megzavaró viselkedéssel, jelenségekkel szemben.

4. Az adminisztrációt végző közalkalmazottak nyitottan, támogatásra, segítségre készen fogadják a kérdésekkel, kérésekkel hozzájuk forduló oktatókat, hallgatókat.

5. Az adminisztrációt végző közalkalmazottak tiszteletben tartják az oktatók és a hallgatók személyes adatait és megakadályozzák a bizalmas információk kiadását.

6. Az adminisztrációt végző közalkalmazottak minden tevékenységükben lojálisak a Karukhoz, a kollégáikkal szemben jóindulatot tanúsítanak.

IX. A hallgatókkal kapcsolatos etikai normák

1. Etikai vétséget követ el a korrekt szakmai tevékenység normáit megszegő hallgató, és/vagy, aki társaival szemben tisztességtelen előnyre tesz szert.

2. Az a hallgató aki:

- zárthelyi számonkéréskor vagy házi dolgozat elkészítésekor olyan
- segédeszközöket használ, vagy kísérel meg felhasználni, amelyeknek igénybevételére
- oktatója nem adott felhatalmazást;
- írásbeli vagy szóbeli számonkéréskor más személytől veszi át a helyes választ akár
- személyesen, akár kapcsolattartó készüléken keresztül (pl. mobiltelefon);
- írásbeli vagy szóbeli számonkéréskor maga helyett más személyt bíz meg a feladat
- teljesítésével, vagy más helyett kísérel meg a teljesítést.

3. A hallgató a vizsgakérdéseket jogosulatlanul nem szerzi meg, vagy azok megszerzését nem kísérel meg.

4. A hallgató nem használ, másnak nem ad és mástól nem fogad el meg nem engedett segítséget a számonkéréseknél.

5. A hallgató egy másik hallgató vagy más személy által összegyűjtött anyagot sajátjaként nem tüntet fel. Más kutatását, munkáját, illetve annak összefoglalását önálló munkaként nem szerepeltet, nem mutatja, és nem nyújtja be. Ugyanezen követelmények vonatkoznak a házi dolgozatokra és szakdolgozatokra is.

6. Etikai vétségnek minősül a más személlyel vagy személyekkel együtt végzett közös munkának a saját, önálló munkaként való feltüntetése, illetve a közös munkában való részvétel mértékének meghamisítása.

7. Etikai vétséget követ el az a hallgató, aki ugyanazt az anyaggyűjtést, kutatást és/vagy ezek írásbeli összefoglalását egyidejűleg több oktatóhoz is benyújtja. E szabály megszegése független a hallgató motivációjától, ami lehet tanulmányi előmenetel, kreditpontok szerzése vagy más előnyhöz jutás.

8. A hallgató az egyetemen tanultakat az egyetemmel szemben, vagy rosszindulatú célra nem használja fel. Vétségnek minősül számítógépes vírusok írása, jogosulatlan behatolás mások számítógépébe, szakmailag nem biztonságosnak tartott megoldások alkalmazása.

9. A vizsgán a hallgató igazolja személyazonosságát.

10. A szóbeli vizsga komolyságát és méltóságát, valamint a Kar rendezvényei ünnepélyességét a hallgató ruházatával is kifejezi.

11. A hallgató a munkája során saját kutatási eredményeinek közlésekor betartja, mind a jogszabályi, mind az egyetemi előírásokat.

12. A hallgató a társai munkáját, szakmai előmenetelét tisztességes, megengedett eszközökkel segíti.

13. A saját személyére vonatkozó adatszolgáltatásnál (pl. pályázatok) a valóságnak megfelelő adatokat közöl.

14. A hallgatók a véleménynyilvánításaik során a felvetett kérdésekre korrekten, megfontoltan, tárgyilagosan válaszolnak, a fenti követelményekre különösen figyelnek az oktatóik hallgatói véleményezése során.

X. A Kódexben foglalt szabályok megsértésének bejelentése

1. Az etikai normák megsértését, vagy annak gyanúját a tudomásra jutástól számított 30 napon belül bejelentheti a sértett, vagy bárki, aki e tényről hitelt érdemlően tudomással bír, és aki bejelentése hitelességének bizonyításában nevének felfedésével kész részt venni.

2. Névtelen bejelentésekkel a Dékán által megbízott Ad Hoc Bizottság nem foglalkozik.

3. Nincs helye etikai eljárás lefolytatásának, ha a sérelmezett cselekmény megtörténtének időpontja óta több mint 3 hónap telt el. Folytatólagosan elkövetett etikai vétség esetén a határidő alkalmazása szempontjából a legkésőbb megvalósult cselekmény időpontja irányadó, azonban a vétség elbírálásánál az egymással összefüggő vagy hasonló jellegű korábban történt cselekmények is figyelembe veendők.

4. A bejelentésnek lehetőség szerinti mértékben konkrétan kell lennie: meg kell jelölni az etikai norma ellen vétő nevét, a cselekmény helyét és időpontját, továbbá megtörténtének rendelkezésre álló bizonyítékait. Törekednie kell arra, hogy a körülményeket részletesen feltárja, minden rendelkezésre álló bizonyítékot csatoljon. A bizonyítékok alapján az Ad Hoc Bizottság vizsgálatot kezdeményez amennyiben ez a helyzet objektív megítéléséhez szükséges.

5. A bejelentést meg lehet tenni szóban vagy írásban a Rektornál, a Dékánál, a szervezeti egységek vezetőinél, a hallgatók képviseleti szerveinél.

6. A szóban tett bejelentésről jegyzőkönyvet kell felvenni, melyet alá kell írnia a bejelentőnek, a bejelentést fogadónak és a jegyzőkönyvvezetőnek.

7. A bejelentést és a benyújtott bizonyítékokat késedelem nélkül – legkésőbb 3 munkanapon belül el kell juttatni a Dékánhoz, aki Ad Hoc Bizottságot jelöl ki 3 munkanapon belül a Kar Tudományos Dékán-helyettesének a vezetésével. Az Ad Hoc Bizottság tagjai a kiválasztás során a vizsgált helyzet tekintetében a személyes érintettségéről, függetlenségéről nyilatkozatot tesznek.

8. A bejelentés megérkezéséről az Ad Hoc Bizottság elnöke a kézhezvételt követő 3 munkanapon belül a bejelentőt tájékoztatja.

XI. Az Etikai vétség általános eljárási szabályai

1. A szükséges bizonyítékokkal alá nem támasztott gyanú esetén semmiféle olyan intézkedés, vagy jogkövetkezmény nem alkalmazható, amely a bepanaszoltnak hátrányt okoz.

2. A bepanaszoltat minden esetben meg kell hallgatni, kivéve, ha az eset összes körülményéből következően egyértelmű, hogy a bejelentés alaptalan.

3. A bejelentőt a bejelentés miatt semmilyen hátrány nem éri. Etikai vétségnek minősül viszont az a magatartás, ha ugyanaz a személy több alkalommal, bizonyíthatóan alaptalan bejelentést tesz.

4. Az Ad Hoc Bizottság az alábbi döntéseket hozhatja:

- megállapítja az Etika Kódexben foglalt rendelkezések megsértését,
- elrendeli a normasértés nyilvánosságra hozatalát a Bölcsészettudományi Karon belül,
- Amennyiben túlmutat a feltárt helyzet az etikai vétség fogalmán az Ad Hoc Bizottság tájékoztatja a Dékánt, aki jelzi a Rektornak, aki a PTE szabálytalanságfelelőse (hatályos szabályozás alapján), a további intézkedés megtétele céljából.

5. A döntést a bejelentővel, a sértettel és a bepanaszolttal – amennyiben az Ad Hoc Bizottság ülésén jelen vannak – szóban kell ismertetni, majd 8 napon belül írásba kell foglalni, és az érdekelteknek igazolható módon (személyes átadással, tértivevényes levélben) kézbesíteni. Amennyiben az Ad Hoc Bizottság állásfoglalását az előbbiek tudomásul veszik, megtörténik a szankciók végrehajtása.

6. Amennyiben az érintettek bármelyike bejelenti, hogy az Ad Hoc Bizottság állásfoglalásával szemben jogorvoslattal kíván élni, illetőleg jogorvoslati kérelmet terjeszt elő, ennek az intézkedések végrehajtására halasztó hatálya van.

XII. JOGORVOSLAT

1. Az Ad Hoc Bizottság döntése ellen 8 napon belül a rektornál jogorvoslattal lehet élni.

Pécs, 2015. április 22.

Dr. Fischer Ferenc s.k.
dékán

Záró rendelkezések:

1. Jelen a PTE Bölcsészettudományi Kar Etikai Kódexe 2015. április 22-én a Kari Tanács általi jóváhagyással lép hatályba és az abban foglaltakat e naptól fogva kell alkalmazni.
2. A PTE BTK Kari Tanácsa a **17/2015. (04. 22.) sz. határozatával** nyílt szavazással 19 igen szavazattal, 0 nem szavazattal, 0 tartózkodással jóváhagyta a PTE Bölcsészettudományi Kar Etikai Kódexét.